

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XXIII. Si cui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

ne in materia strictæ interpretationis comprehendendi non debeant. Id verò intelligi debet in dubio, & nisi ex materia dispositionis, aut adiunctis aliud manifestò appareat.

Obijciat aliquis: Si alicuius ecclesiæ Præpositus, sit etiam ibi Canonicus, vel Capellanus, tum statuta pœnalia & onerosa, quæ de Canonicis aut Capellanis lata sunt, etiam in Præpositum cadunt, quatenus & ipse Canonicus, vel Capellanus est: Ergo similiter si aliquis Collegiatae Ecclesiæ Rector, sit etiam Parochus, statuta onerosa lata in Parochos, etiam in illo locum habebunt, quatenus & ipse Parochus est. Respondeo, hæc vera esse, si præpositura & canonicatus, seu Capellaniam diuersa beneficia censeantur: atque simili modo, si alicuius Collegij Rectori cum Pontificia dispensatione super beneficiorum pluralitate &c. parochialis ecclesia de nouo conferatur, eo casu locum habebit dispositio & licet canon. Nos autem versamur in casu, quo eadem ecclesia simul est Collegiata, & Parochialis; ita vt idem Rector Collegij, eo ipso etiam Parochus existat; tum dicimus attendendum esse ad naturam principalis, videlicet ecclesiæ collegiatae, & secundum hanc etiam accessorij, videlicet parochialis ecclesiæ conditiones & requisita regulanda esse.

Ad extremam duo aduerte: Vnum est: Duobus modis fieri potest, vt Rector ecclesiæ Collegiatae sit etiam Rector parochialis: Primus: Si ecclesia parochialis eleuetur in Collegiatam, quia prius regebatur ab vno Parocho habente Cooperatores; nunc autem regitur à Rectore habente Collegium Canonicorum. De hoc vide in c. ex parte, 4. de Sepulchris. Secundus modus est per vniuersionem ecclesiæ parochialis ad Collegiatam: quæ de re dixi lib. 4. tr. 2. c. 9. n. 2. Vtroque autem horum modorum parochialis ecclesia veluti amittit naturam suam; & induit naturam & conditiones Collegiatae, tanquam principalioris.

Alterum. Specialiter constitutum esse in Clement. Ne in agro s. cæterum, de statu Monachorum, quod Conuentualis seu Regularis ecclesiæ Rector, qui ibi appellatur Prior Conuentualis, intra annum à die pro-

uisionis ac possessionis sacerdotium suscipere debeat: alioquin ipso iure prioratu priuetur.

CAPITVLVM XXIII.

Si cui.

PARAPHRASIS.

Capitulares compromiserunt in Titium tali forma, vt ipse secretò ac sigillatim exquisitis voluntatibus singulorum, atque in scriptum redactis, eum eligeret, in quem maior pars comparatione aliarum partiũ consenserit: Erant autem duodecim v. g. Capitulares; sex eorum consenserunt in Caium, quatuor in Sempronium, duo reliqui in alium; Titius Compromissarius exceptis his suffragiis, & in scriptum redactis, elegit Titium; hæc electio à Bonifacio VIII. pronuntiatur esse irrita, quia facta sit contra formam, & quia propter, in qua requiritur, vt pars maior totius Capituli in eundem consenserit.

SUMMARIVM.

Si Compromissarius, secundum traditam sibi formam, vt secretò & singulorum voluntatibus in scriptum redactis, illum eligat, in quem non maior pars Capituli, sed plures, aliorum comparatione, consenserint, irrita est electio.

VT appareat ratio decisionis huius c. obijciatur contra eam: Capitulares communi omnium consensu in vnam personam, v. g. Episcopum compromittere possunt, vt ipsis Pastorem idoneum nominet, quem recipere teneantur, vti habetur in c. causam, s. extra, hoc tit. Ergo etiam communi omnium consensu compromittere possunt sub hac forma, vt in quem maior pars comparatione aliarum partiũ consenserit, is in Prælatum eligendus sit. Respondeo cum Ioan. Monacho hic n. 2. negandam esse consequentiam. Quia in priore casu Capitulum transfert à se potestatem eligendi, atque vni soli committit: iure concessum est, saltem si talis potestas

estas committatur Superiori, qui & confir-
mandi potestatem habet: Nam id solum ex
cit. c. causam, probari potest; quamvis Gl.
communiter recepta in c. quia propter, ver-
viris, generalius intelligat. At verò in casu
huius c. Capitulum non transfert à se eli-
gendi facultatem, sed personam vnam, aut
plures constituit, quæ suffragia secundum
formam c. quia propter excipiant, in scri-
ptum redigant, ac postea eligant: Consequen-
ter seruari debet forma electionis ihî præ-
scripta; videl. vt maior pars Capituli in eun-
dem consenserit; Imò verò etiam requiritur,
vt sit sanior, iuxta c. cum expediat, 29. hoc
lib. & tit. Quare opus quoque est, vt publi-
catio, & collatio aliqua suffragiorum fiat, vti
notat Ioan. Andr. in cit. c. cum expediat, n. 2.

Sed quæres primò: Vtrum supra dicta ele-
ctio facta à Compromissarijs de eo, in quem
maior pars Capitularium cõparatione alia-
rum partium consensit, consistat saltem in
ijs electionibus, quæ fieri non debent se-
cundum formam c. quia propter: vt si ecclesiæ
Collegiæ Præpositus iurisdictionem ordi-
nariam ac generalem nõ habens eligendus sit.
Ita affirmat Gl. hîc ver. Concilium; sed arbi-
tror esse negandum: Quia, vt paulò antè dixi,
id commune est omni electioni canonice,
imò omni decreto, quod à Collegio seu Ca-
pitulo procedit, vt in illud pars maior totius
congregati corporis consenserit.

Quæres secundò. Vtrum hac forma com-
promitti possit in viros idoneos, v. g. septem,
vt in quem pars maior compromissariorum
comparatione aliarum partium consenserit,
is in Prælatum eligatur. Respondeo: Ne-
quaquam. Quia id, secundum canones & ec-
clesiæ praxin, commune est omni electioni
Capitulari, seu Collegiali, vt rata non sit, nisi
in eam saltem maior pars consenserit: At qui
electio per compromissum est etiam Capitu-
laris, cum fiat nomine Capituli, seu vice
Capituli concedentis potestatem. Ergo, &c.
Quare huc accommodari etiam potest iuris
reg. 79. in 6. *Nemo potest plus iuris in alte-
rum transferre, quam ipsi competere digno-
scatur.* Vide quæ dixi supra in c. sicuti, 21. hoc
lib. & tit.

CAPITVLVM XXIV.

Quorundam.

SUMMARIVM.

1. *Religiosus Ordinis mendicantium mul-
tum ius acquirere potest ex electione aut
postulatione in discordia facta ad præ-
laturam extra Ordinem suum; nec con-
sentire poterit, etiam de Prælati licen-
tia.*
2. *Idem est de electione facta à minori parte
ad quamlibet prælaturam de religioso
non mendicante.*
3. *Casus, in quibus electio facta à minori
parte Capituli, quæ alioquin valida es-
set, ideo ipso iure irrita censetur, quia
facta est de religioso non mendicante.*
4. *Si religiosus non mendicans electus sit
à media parte Capitularium, quibus-
dam ex altera parte suspensis, primarijs
vel votis conditionatis, aut incerta asse-
rentibus, electio non tenet, tanquam facta
à maiori parte Capituli non primarij.*

DECREUIT IN HOC C. BONIFACIUS VIII. quod
Religiosus Ordinis mendicantium mul-
tum ius acquirere possit ex electione, aut
postulatione ad prælaturam extra Ordinem su-
um, si ea in discordia facta sit: sed nec tali ele-
ctioni consentire queat, tametsi Regularis
Prælati sui licentiam habeat.

QUÆRIT VBI. Quænam hoc loco cen-
senda sit electio facta in discordia? Respon-
deo, Si vel duæ electiones publicentur, vbi
vni electioni, antequam publicata sit, se que-
piam opponat. Sin autem electionem factam
secundum maiorem Capituli partem aliquis
oppugnet, non comprehenditur hoc decre-
to: cum non sit facta in discordia, sed discor-
dia seu oppositio postea aduenerit. Quæ au-
tem ab initio electio valida facta est, ea per
superuenientem discordiam vitari non de-
bet, vti docet hîc Ioan. Monachus, per regu-
lam quam DD. tradunt in l. vlt. C. de nupti-
is: *Res perfecta non vitatur, et si veniat ad
casum, in quo incipere non potuisset.* Quæ ad
modum